

C/2023/1323

22.12.2023

Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – UNFCCC COP28: rola władz szczebla niższego niż krajowy w umożliwianiu realizacji ambitnych celów klimatycznych

(Opinia z inicjatywy własnej)

(C/2023/1323)

Sprawozdawca: Rafał TRZASKOWSKI (PL/EPL), prezydent Warszawy

ZALECENIA POLITYCZNE

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW (KR),

1. Wyraża zaniepokojenie alarmującymi wnioskami zawartymi w sprawozdaniu podsumowującym AR6 Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu (IPCC), w którym dobitnie przypomniano, że nawet przy drastycznym ograniczeniu emisji gazów cieplarnianych globalne ocieplenie prawdopodobnie przekroczy w tym stuleciu próg 1,5 °C.
2. Przypomina, że IPCC uznaje skuteczne wielopoziomowe sprawowanie rządów za główny czynnik umożliwiający działania w dziedzinie klimatu, co wymaga inkluzywnych procesów decyzyjnych w zakresie planowania i wdrażania, przydziału odpowiednich zasobów, przeglądu instytucjonalnego, monitorowania i oceny.
3. Pochwala decyzję o ustanowieniu nowych mechanizmów finansowania w reakcji na straty i szkody podjętą na 27. Konferencji Stron Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie Zmian Klimatu (COP27). Ubolewa, że przy tej okazji nie udało się osiągnąć konsensusu w sprawie jasnego i zdecydowanego dążenia do ograniczenia wzrostu temperatury na świecie do 1,5 °C, w tym w sprawie osiągnięcia najwyższego poziomu emisji na świecie do 2025 r. oraz szybkiego wycofania paliw kopalnych o nieobniżonej emisji.
4. Podkreśla, że wszystkie globalne modelowane ścieżki określone w sprawozdaniu IPCC, które ograniczają ocieplenie do 1,5 °C, wiążą się z szybkimi i głębokimi redukcjami emisji gazów cieplarnianych we wszystkich sektorach, a strategie łagodzenia zmiany klimatu mające na celu osiągnięcie tych redukcji obejmują przejście z paliw kopalnych na niskoemisyjne lub bezemisyjne źródła energii, środki po stronie popytu i poprawę efektywności, ograniczenie emisji innych niż CO₂ oraz wdrożenie metod usuwania dwutlenku węgla (CDR) w celu zrównoważenia resztkowych emisji gazów cieplarnianych.
5. Wyraża zaniepokojenie w związku z tym, że rok 2023 charakteryzował się w wymiarze globalnym najcieplejszym latem w historii ⁽¹⁾, a wiele regionów i miast doświadczyło bezprecedensowych temperatur i ekstremalnych zdarzeń pogodowych, które miały niszczycielski wpływ na społeczność i ekosystemy naturalne. Zaznacza, że wszelkie opóźnienia we wdrażaniu skutecznych środków łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania się do niej spotęgują jeszcze ryzyko klimatyczne, co doprowadzi do większej utraty różnorodności biologicznej, większych zagrożeń dla zdrowia oraz trwałych strat i szkód. Odnotowuje, że w podsumowaniu szóstego sprawozdania oceniającego IPCC dla decydentów miejskich (The Summary for Urban Policymakers of the IPCC 6th Assessment Report) podkreślono, iż miasta i obszary miejskie najbardziej odczują skutki zmiany klimatu, przy czym władze lokalne i regionalne już teraz stoją w obliczu nasilających się i coraz poważniejszych ekstremalnych zdarzeń pogodowych.

⁽¹⁾ Summer 2023: the hottest on record | Copernicus.

6. Podkreśla, że miasta i regiony są głównymi sojusznikami w podnoszeniu poziomu ambicji zarówno w okresie poprzedzającym COP, jak i podczas nich, gdyż dają negocjatorom krajowym poczucie pewności, że cele porozumienia paryskiego są realizowane w terenie. Przypomina, że miasta odpowiadają za ponad 70 % światowych emisji gazów cieplarnianych i zużywają około 80 % światowej energii ⁽²⁾ oraz że władze lokalne i regionalne są poziomem najbliższym obywatelom, co nadaje działaniom w dziedzinie klimatu widoczność i wiarygodność.

7. Zaznacza, że mimo tego, że na miastach i regionach spoczywa coraz większa odpowiedzialność, stoją one na czele ambitnych działań przeciwko zmianie klimatu. Wedle sprawozdania na temat skutków z 2022 r. sporządzonego przez Światowe Porozumienie Burmistrzów w sprawie Klimatu i Energii ponad 12 500 sygnatariuszy Porozumienia w 144 krajach stawia już czoła zmianie klimatu, poprawiając efektywność i niezależność energetyczną, inwestując w energię ze źródeł odnawialnych, zajmując się kwestią dostępu do energii i przystosowując się do zmiany klimatu.

8. Podkreśla, że pierwszy globalny przegląd musi skłonić wszystkie strony i interesariuszy niebędących stronami do pilnego przyspieszenia w przejrzysty sposób działań w dziedzinie klimatu. Uważa, że nie można zaprzepaścić tej szansy na zwiększenie skali działań na rzecz klimatu z udziałem wszystkich szczebli sprawowania rządów i sektorów, w sposób sprzyjający zaufaniu, aktywności obywatelskiej, przejrzystości i rozliczalności. Zaznacza, że choć musimy wykazać ambicje w zwiększaniu celów klimatycznych, wszelkie podejmowane działania nie mogą zagrażać zrównoważonemu rozwojowi społecznemu i gospodarczemu, zatrudnieniu wysokiej jakości i przemysłowi oraz powinny mieć na celu utworzenie dodatkowych zielonych miejsc pracy i rewitalizację gospodarek lokalnych. Należy zwrócić uwagę na regiony górnicze i regiony o wysokiej emisji dwutlenku węgla oraz regiony najbardziej oddalone w celu zapewnienia sprawiedliwej transformacji.

9. Uznaje pilną potrzebę zwiększenia ambicji niektórych stron i sprostania szczególnym wyzwaniom, przed którymi stoją regiony słabiej rozwinięte w walce ze zmianą klimatu, aby zagwarantować zieloną i sprawiedliwą transformację. Apeluje o ukierunkowane wsparcie, budowanie zdolności i inwestycje w tych regionach, aby zapewnić ich znaczący udział w działaniach w dziedzinie klimatu i budowaniu odporności.

Szansa dla UE: dążenie do stałej współpracy na rzecz COP28, podczas konferencji i po niej

10. Z zadowoleniem przyjmuje owocną współpracę z Komisją Europejską i współprawodawcami podczas COP27 i potwierdza swoje zaangażowanie na rzecz wzmocnienia synergii oraz zachęcenia władz lokalnych i regionalnych do zaangażowania się w procesy UNFCCC. Zwraca się do Komisji Europejskiej, by dalej wspierała udział ambasadorów Europejskiego Paktu na rzecz Klimatu w COP28.

11. Wzywa hiszpańską prezydencję w Radzie UE, by w konkluzjach Rady w sprawie przygotowań do COP28 uznała wiodącą rolę władz lokalnych i regionalnych w przyspieszaniu i poszerzaniu działań na rzecz łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania się do niej, skutecznie zachęcając przy tym obywateli do przestawiania się na zrównoważony tryb życia oraz na zrównoważone wzory konsumpcji i produkcji. Apeluje także, by zaakcentowała potrzebę większego zaangażowania władz lokalnych i regionalnych w proces aktualizacji i wdrażania ustalonych na poziomie krajowym wkładów, krajowych planów adaptacji oraz strategii długoterminowych.

12. Z zadowoleniem przyjmuje uznanie roli władz szczebla niższego niż krajowy w rezolucji Parlamentu Europejskiego w sprawie COP27 i zachęca Parlament Europejski do dalszego wzmocnienia tego przesłania w rezolucji w sprawie COP28. Podkreśla znaczenie ścisłej koordynacji działań delegacji Parlamentu Europejskiego i delegacji KR-u na COP28, tak aby zapewnić odniesienie do roli miast i regionów w dokumentach końcowych COP28.

⁽²⁾ Plan strategiczny Programu Narodów Zjednoczonych ds. Osiedli Ludzkich na lata 2020–2023.

13. Dostrzega pionierską rolę UE, która pragnie stać się do 2050 r. pierwszym kontynentem neutralnym dla klimatu, a także postępy na drodze do przyjęcia pakietu „Gotowi na 55” oraz wysiłki na rzecz wzmocnienia minimum 55-procentowego celu redukcyjnego na 2030 r. Podkreśla znaczenie skorzystania w pełni z przeglądu krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu jako skutecznego narzędzia realizacji celów „Gotowi na 55”. Wyraża gotowość, by wziąć aktywny udział w wytyczeniu nowego celu klimatycznego UE na 2040 r. zgodnie z pilnym charakterem kryzysu klimatycznego. Podkreśla, że wiele miast i regionów wyznaczyło już ambitniejsze cele w zakresie osiągnięcia neutralności klimatycznej na długo przed 2040 r., a jednocześnie zwraca uwagę na konieczność wspierania obywateli znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji poprzez sprawiedliwą i sprzyjającą włączeniu społecznemu zrównoważoną transformację, której celem będzie również radykalne ograniczenie ubóstwa energetycznego.

14. Zaznacza, że kryzys klimatyczny powinien być uwzględniany we wszystkich politykach europejskich, a zatem wszystkie polityki muszą obejmować kwestię odporności na zmianę klimatu, jak stwierdza się w europejskim prawie o klimacie.

15. Podtrzymuje swoje zobowiązanie, by przyczynić się do przywództwa UE w międzynarodowych negocjacjach klimatycznych za pomocą udoskonalonej dyplomacji klimatycznej na szczeblu niższym niż krajowy oraz by zaangażować wszystkie organy stosunków zewnętrznych KR-u (ARLEM, CORLEAP, wspólne komitety konsultacyjne, współpracę partnerską) w działania mające na celu przełożenie zobowiązań podejmowanych na szczeblu globalnym na wymierne działania w terenie.

Rozwój lokalnych działań mających na celu łagodzenie zmiany klimatu i przystosowywanie się do niej z myślą o osiągnięciu celów porozumienia paryskiego

Działania łagodzące

16. Podkreśla, że dążenia do światowego bezpieczeństwa energetycznego nie można postrzegać jako alternatywy dla celów porozumienia paryskiego, i apeluje do stron, by nie szukały kompromisu między tymi celami, lecz przyspieszyły przejście na energię ze źródeł odnawialnych, niskoemisyjną, bezpieczną i zrównoważoną produkcję energii oraz ostatecznie wykluczyły stosowanie paliw kopalnych bez nakładania nieproporcjonalnie wysokich kosztów na miasta i regiony zależne od paliw kopalnych.

17. Potwierdza zasadę sprawiedliwej transformacji i podkreśla kluczową rolę władz szczebla niższego niż krajowy w przyspieszaniu sprawiedliwej i czystej transformacji energetycznej, która w wymiarze społecznym jest zgodna z lokalnymi i regionalnymi realiami i potrzebami, zapobiega ubóstwu energetycznemu i ubóstwu w zakresie mobilności. Podkreśla pierwszorzędne znaczenie przekwalifikowania i podnoszenia kwalifikacji, zwłaszcza w ulegających przemianom sektorach siły roboczej.

18. Przypomina, że zgodnie z porozumieniem paryskim nie można narażać na szwank bezpieczeństwa żywnościowego, a strony porozumienia powinny podjąć wysiłki na rzecz likwidacji ubóstwa.

19. Wzywa wszystkie strony do uwzględnienia opłacalności i neutralności technologicznej przy osiągnięciu redukcji i pochłaniania emisji gazów cieplarnianych oraz zwiększaniu odporności w celu zapewnienia najbardziej odpowiedniej technologii do ich potrzeb, przy jednoczesnym utrzymaniu stabilnego, niezawodnego i zróżnicowanego systemu energetycznego o kosztach opłacalnych dla obywateli.

20. Potwierdza zdecydowane zaangażowanie na rzecz przyspieszenia działań w dziedzinie klimatu ze strony władz lokalnych i regionalnych, które niekiedy wykazują się większą ambicją niż rządy krajowe⁽³⁾. Świadczą o tym takie inicjatywy miast i regionów, jak Race-To-Zero (wyścig do zerowej emisyjności), Race-To-Resilience (wyścig po odporność), misja w zakresie transformacji obszarów miejskich realizowana przez inicjatywę „Mission Innovation”, przedsięwzięcie Climate Action Pathways (ścieżki działania na rzecz klimatu), Światowe Porozumienie Burmistrzów oraz lokalne zielone łady, a także takie sieci, jak ICLEI, Regions4, Under2 Coalition, C40 Cities, sojusz na rzecz przeciwdziałania zmianie klimatu i wiele innych.

21. Zwraca uwagę, że ponad 11 tys. gmin w UE, które przystąpiły do Porozumienia Burmistrzów, dąży do ograniczenia emisji, zwiększenia odporności i zwalczania ubóstwa energetycznego, a ponad sto miast biorących udział w misji UE w zakresie neutralnych dla klimatu i inteligentnych miast jest zaangażowanych w osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2030 r.

⁽³⁾ Na przykład 75 % miast C40 redukuje emisje w szybszym tempie niż wynosi średnia krajowa.

22. Podkreśla znaczenie integracji pionowej w polityce klimatycznej i wzywa strony do uwzględnienia zobowiązań, działań i osiągnięć w dziedzinie klimatu na szczeblu niższym niż krajowy w swoich ustalonych na poziomie krajowym wkładach i krajowych planach adaptacji. Zwraca uwagę, że władze lokalne i regionalne mają uprawnienia i obowiązki w kluczowych sektorach powodujących emisje, takich jak transport i użytkowanie gruntów, oraz że monitorowanie postępów w tych sektorach jest niezbędne do realizacji celów krajowych.

23. Zaznacza, że należy formalnie uznać w UE wkład władz lokalnych i regionalnych w osiąganie celów krajowych, uwzględniając w przyszłym przeglądzie rozporządzenia w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu postulat, by państwa członkowskie UE określiły ilościowo działania podejmowane na szczeblu niższym niż krajowy.

24. Przyjmuje z aprobatą zalecenia grupy ekspertów wysokiego szczebla ds. zobowiązań podmiotów niepaństwowych do neutralności emisyjnej⁽⁴⁾, w których podkreślono potrzebę opracowania surowszych i jaśniejszych norm dotyczących zobowiązań przedsiębiorstw, instytucji finansowych, miast i regionów do zeroemisyjności netto. Zachęca strony do ułatwiania dostępu do danych i do wspierania władz lokalnych i regionalnych za pomocą narzędzi i zdolności, by mogły opracowywać scenariusze oparte na danych, monitorować postępy oraz wdrażać politykę bazującą na nauce, dzięki czemu możliwe będzie skuteczniejsze dopasowanie do siebie celów krajowych i planów lokalnych.

25. Przypomina o zobowiązaniu władz lokalnych i regionalnych do szerokiego dzielenia się wiedzą, know-how, doświadczeniami i siłą innowacyjną w działaniach w dziedzinie klimatu z myślą o przyczynieniu się do krajowych i międzynarodowych wysiłków na rzecz osiągnięcia celów paryskich.

26. Podkreśla znaczenie kompleksowych programów rozwoju umiejętności i edukacji na szczeblu lokalnym, aby wyposażać społeczności, zwłaszcza grupy szczególnie wrażliwe, w wiedzę i umiejętności potrzebne do działań w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu i łagodzenia jej skutków. Zachęca rządy i zainteresowane strony do priorytetowego traktowania inicjatyw w zakresie zmiany kwalifikacji i doskonalenia zawodowego w społecznościach lokalnych.

Przystosowanie się do zmiany klimatu

27. Pochwala powziętą na COP27 decyzję o przystąpieniu do opracowywania ram dotyczących globalnego celu w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu i przypomina, że władze lokalne i regionalne są najlepiej przygotowane do wytyczenia celów adaptacyjnych, ponieważ dysponują wiedzą z pierwszej ręki na temat potrzeb obywateli i obszarów i ich rozwiązań dotyczących odporności. Dlatego też zdecydowanie zaleca, by strony opracowały krajowe plany adaptacji w oparciu o działania podejmowane na szczeblu niższym niż krajowy.

28. Przypomina, że w latach 1980–2020 w UE nieomal 50 mln ludzi ucierpiało wskutek klęsk żywiołowych, które powodowały co roku średnio 12 mld EUR strat gospodarczych⁽⁵⁾. Zdaje sobie sprawę z nierównego obciążenia tymi stratami, które szkodzą miastom i regionom już zmagającym się z takimi wyzwaniami, jak niski wzrost gospodarczy, spadek liczby ludności lub wysokie bezrobocie młodzieży.

29. Apeluje o kierowane przez społeczność podejścia do adaptacji, które umożliwią poszkodowanym społecznościom pełnienie funkcji głównych inicjatorów zmian, a także przypomina o znaczeniu ograniczania zagrożeń związanych z niewłaściwym przystosowaniem oraz jego skutków. Zwraca uwagę, że zmiana klimatu w nieproporcjonalny sposób dotyka najsłabszych grup społecznych, w tym dzieci, osób starszych, osób z niepełnosprawnościami i grup tubylczych, a także osób żyjących w trudnych warunkach (na obszarach ogarniętych konfliktami lub innych obszarach w nieproporcjonalnym stopniu dotkniętych zmianą klimatu).

30. Podkreśla, że w sprawozdaniach IPCC uznano, iż możliwości kobiet w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu i walki z nią są często ograniczone ze względu na ich rolę w gospodarstwie domowym i społeczeństwie, bariery instytucjonalne i normy społeczne. Zachęca strony do dalszego rozwoju polityki klimatycznej z uwzględnieniem aspektu płci poprzez dalsze wdrażanie programu prac z Limy i planu działania dotyczących równouprawnienia płci oraz poprzez zapewnienie równej reprezentacji kobiet w procesach decyzyjnych. Jest głęboko przekonany, że kobiety nie powinny być postrzegane jako beneficjentki będące w trudnej sytuacji, lecz jako skuteczne działaczki na rzecz łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej.

⁽⁴⁾ Integrity matters: net zero commitments by businesses, financial institutions, cities and regions.

⁽⁵⁾ Overview of natural and man-made disaster risks the European Union may face: 2020 edition, edycja z 2020 r.

31. Z zadowoleniem przyjmuje komentarz ogólny nr 26 Komitetu Praw Dziecka ONZ dotyczący praw dziecka w kontekście środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem zmiany klimatu. Zauważa, że władze lokalne i regionalne są w najlepszej sytuacji, by zająć się zróżnicowanym wpływem zmiany klimatu na dzieci oraz zapewnić poszanowanie praw dzieci, wspierać działania w dziedzinie klimatu uwzględniające aspekt płci i dzieci, jak też wdrażać strategie polityczne zapewniające pełne poszanowanie przysługujących dzieciom praw człowieka i korzystanie z nich.

32. Podkreśla, iż – mimo że podczas COP27 poczyniono postępy dzięki zainicjowaniu programu działań z Szarm el-Szejk w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu – obecne globalne przepływy finansowe na rzecz adaptacji są niewystarczające, i zachęca strony do przedstawienia wiarygodnych celów i planów dotyczących wykorzystania tego kapitału.

33. Z zadowoleniem przyjmuje uwzględnienie różnorodności biologicznej w zakresie tematycznym ram dotyczących globalnego celu w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu, która poważnie szkodzi różnorodności biologicznej i niszczy ją, a ochrona i odbudowa bioróżnorodności również pomaga w przystosowywaniu się do zmiany klimatu. Zgodnie z planem wdrażania z Sharm el-Sheikh zachęca strony do uznania rozwiązań opartych na przyrodzie za główne narzędzie wspierające łagodzenie zmiany klimatu i przystosowywanie się do niej, które przynosi również znaczne dodatkowe korzyści pod względem zdrowia i jakości życia. W tym kontekście podkreśla destrukcyjny wpływ nieuzasadnionej wojny prowadzonej przez Rosję w Ukrainie na różnorodność biologiczną: niszczone są kluczowe ekosystemy, co ma bardzo istotny wpływ na zwierzęta i ludzi.

34. Podkreśla znaczenie zajęcia się powiązaniem między klimatem, różnorodnością biologiczną i celami zrównoważonego rozwoju. Jest zaangażowany w stałe wysiłki na rzecz dostosowania i koordynacji procesów między UNFCCC, Konwencją ONZ o różnorodności biologicznej (CBD) i celami zrównoważonego rozwoju ONZ z myślą o promowaniu synergii i harmonizacji.

Straty i szkody

35. Przyjmuje z zadowoleniem poczynione na COP27 postępy w zakresie wdrażania sieci z Santiago oraz decyzję o ustanowieniu nowych mechanizmów finansowania w celu reagowania na straty i szkody w krajach rozwijających się, które są szczególnie narażone na zmianę klimatu i które już doświadczają nieodwracalnych szkód przez nią spowodowanych. Szkody te nasiliły się jeszcze w nadchodzących latach. Przypomina, że władze lokalne i regionalne odegrały już wiodącą rolę w radzeniu sobie ze stratami i szkodami, o czym świadczą zobowiązania finansowe Szkocji i Walonii, pokazujące, że współpraca między globalną Północą a globalnym Południem skłania do zwiększenia poziomu ambicji.

36. Zwraca uwagę, że władze lokalne i regionalne odgrywają pierwszoplanową rolę w diagnozowaniu, ocenie i kształtowaniu reakcji w oparciu o najlepsze dostępne dane dotyczące potrzeb obszarów i ich ludności oraz ryzyka i zagrożeń, którym podlegają, jak zaznaczono w sprawozdaniu rządu szkockiego „Practical Action for Addressing Loss and Damage” (Praktyczne działania na rzecz sprostanienia stratom i szkodom).

37. Podkreśla, że zdecentralizowane finansowanie strat i szkód przez samorządy lokalne może zagwarantować łatwiejszy dostęp do finansowania na szczeblu lokalnym w przypadku wystąpienia wstrząsów oraz ukierunkowanie inwestycji na lokalne warunki i ich lepsze dopasowanie do priorytetów obywateli.

Od zobowiązań do realizacji: niwelowanie luk z myślą o realizacji celów porozumienia paryskiego za pomocą przyspieszonych działań lokalnych i działań na szczeblu niższym niż krajowy

38. Zauważa, że inwestowanie w lokalne działania w dziedzinie klimatu doprowadzi do tworzenia dodatkowych zielonych miejsc pracy, ożywienia gospodarek lokalnych, zmniejszenia stopy bezrobocia oraz do budowania zdrowszych społeczności i przyniesie więcej korzyści ekonomicznych związanych ze zdrowiem.

39. Podkreśla potrzebę weryfikacji wszystkich przepływów finansowych pod kątem wpływu na klimat oraz przejścia od zobowiązań finansowych do finansowania działań w związku ze zmianą klimatu. Zdecydowanie apeluje o bezpośredni dostęp władz lokalnych i regionalnych do finansowania na rzecz klimatu, ponieważ ma to zasadnicze znaczenie dla zapewnienia dostosowanych do potrzeb i skutecznych rozwiązań, które pozwolą sprostać specyficznym wyzwaniom stojącym przed społecznościami lokalnymi i regionalnymi.

40. Stanowczo zaleca zwiększenie bezpośredniego wsparcia i pomocy technicznej dla władz lokalnych i regionalnych. Ponownie podkreśla, jak istotne jest wsparcie budowania zdolności oraz ukierunkowanych programów szkoleniowych ułatwiających korzystanie z finansowania na rzecz klimatu oraz z wariantów finansowania za pomocą jasnych sekwencji wdrażania.

41. Pochwala misje UE w zakresie neutralnych dla klimatu i inteligentnych miast oraz w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu jako możliwe do powielenia modele, które można by zastosować nie tylko w UE, lecz również w innych regionach na całym świecie. Wzywa Komisję Europejską, by za pośrednictwem misji UE w zakresie neutralnych dla klimatu i inteligentnych miast zaproponowała bezpośrednie fundusze na realizację projektów Zielonego Ładu w terenie.

42. Podkreśla znaczenie uruchomienia środków finansowych ze wszystkich źródeł, w tym z sektora prywatnego i publicznego na szczeblu regionalnym, krajowym i międzynarodowym. Uznaje rolę międzynarodowych instytucji finansowych i wielostronnych banków rozwoju w pozyskiwaniu finansowania na rzecz klimatu i apeluje do nich, by zapewniły władzom lokalnym i regionalnym łatwiejszy dostęp do finansowania bez zbędnych przeszkód biurokratycznych.

43. Podkreśla potrzebę ściślejszej współpracy z władzami lokalnymi i regionalnymi podczas określania odpowiednich środków polityki fiskalnej, zgodnie z porozumieniem paryskim, w którym uznano „znaczenie zintegrowanych, całościowych i zrównoważonych podejść nierynkowych umożliwiających dobrowolną współpracę, dostępnych dla stron w celu wsparcia wdrażania ich ustalonych na poziomie krajowym wkładów [...] w skoordynowany i skuteczny sposób”⁽⁶⁾ oraz zwraca uwagę, że zachęciłyby to strony, władze lokalne i regionalne, sektor prywatny i społeczeństwo obywatelskie do aktywnego angażowania się w badania nad podejściami nierynkowymi oraz w rozwijanie i wdrażanie tych podejść.

44. Wzywa do ściślejszej koordynacji w celu reagowania na kampanie wprowadzające w błąd i dezinformacyjne mające na celu dyskredytowanie lokalnych działań w dziedzinie klimatu oraz do zapewnienia odpowiednich zasobów w celu podnoszenia świadomości, budowania zdolności i angażowania społeczności lokalnych w działania w dziedzinie klimatu.

Od uznania do partnerstwa: zachęcanie do wkładu władz szczebla niższego niż krajowy w procesy UNFCCC

45. Z zadowoleniem przyjmuje zapoczątkowanie przez prezydencję COP27 inicjatywy „Zrównoważona odporność obszarów miejskich na rzecz następnych pokoleń (SURGe)”, a także organizację pierwszego posiedzenia ministerialnego w sprawie urbanizacji i klimatu i zwraca się do prezydencji Zjednoczonych Emiratów Arabskich (ZEA) o kontynuację tego posiedzenia ministerialnego na COP28 i o aktywny udział w inicjatywie SURGe.

46. Pochwala zobowiązanie prezydencji COP28 do zapewnienia pierwszej w historii światowej delegacji burmistrzów na Światowy Szczyt na rzecz Działań Klimatycznych oraz do uwzględnienia lokalnych priorytetów klimatycznych i lokalnego wkładu klimatycznego w programie COP28.

47. Z zadowoleniem przyjmuje komunikat ministrów ds. klimatu, energii i środowiska grupy G7 z 2023 r., w którym uznano zasadniczą rolę podmiotów szczebla niższego niż krajowy w transformacji w kierunku neutralnej emisyjnie, odpornej na zmianę klimatu i przyjaznej dla przyrody gospodarki o obiegu zamkniętym, oraz organizację obrad okrągłego stołu G7 poświęconych działaniom szczebla niższego niż krajowy w dziedzinie klimatu, które nadadzą kierunek G20 i COP28.

48. Popiera inicjatywę rządu francuskiego dotyczącą wprowadzenia regionalnych konferencji stron (COP), o co KR apelował od 2021 r.⁽⁷⁾. Ponieważ regionalne COP zapewniają obywatelom i przedsiębiorstwom poczucie odpowiedzialności za Zielony Ład i za walkę ze zmianą klimatu, a także umożliwiają gromadzenie informacji z terenu, które mogłyby być przekazywane do szczebla krajowego i międzynarodowego, zapewniając konkretną wiedzę fachową i najlepsze praktyki, KR wzywa pozostałe państwa członkowskie UE do rozważenia wprowadzenia tej praktyki również na ich obszarze.

49. Podkreśla pierwszoplanową rolę grupy reprezentującej władze lokalne i samorządowe, która łączy stanowisko władz lokalnych i regionalnych na całym świecie oraz nieustannie wzmacnia globalną sieć władz szczebla niższego niż krajowy, gotowych do przeciwdziałania zmianie klimatu. Wnosi, by strony wykorzystywały jak najlepiej partnerstwa i współpracę z tą grupą oraz współpracę z partnerstwem w Marrakeszu w zakresie światowych działań na rzecz klimatu oraz z liderami wysokiego szczebla w dziedzinie ochrony klimatu.

⁽⁶⁾ Art. 6 porozumienia paryskiego dopuszcza dobrowolną współpracę krajów na rzecz osiągnięcia celów redukcji emisji wyznaczonych w ich ustalonych na poziomie krajowym wkładach. Zgodnie z art. 6 dany kraj może przenieść jednostki emisji dwutlenku węgla uzyskane w wyniku redukcji emisji gazów cieplarnianych, aby pomóc jednemu krajowi lub większej liczbie krajów w osiągnięciu celów klimatycznych. W art. 6 ust. 8 uznaje się nierynkowe podejścia do krzewienia działań na rzecz łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania się do niej oraz wprowadza koncepcję współpracy poprzez finansowanie, transfer technologii i budowanie zdolności w przypadku, gdy nie dochodzi do handlu redukcją emisji.

⁽⁷⁾ Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Ambitniejszy cel klimatyczny Europy do 2030 r. w związku z COP26 (Dz.U. C 440 z 29.10.2021, s. 25).

50. Zachęca liderów wysokiego szczebla do zastanowienia się nad możliwością zwiększenia w najbliższej przyszłości skali regionalnych tygodni klimatycznych na całą Europę.

51. Popiera przyjęcie Globalnych ram różnorodności biologicznej z Kunmingu/Montrealu na 15. Konferencji Stron Konwencji o różnorodności biologicznej (CBD COP) oraz uznanie centralnej roli samorządów lokalnych, które wniosły w nie wkład, zwłaszcza dzięki formalnemu włączeniu władz szczebla niższego niż krajowy jako kluczowych partnerów w opracowywaniu i realizacji krajowych strategii oraz planów działania dotyczących różnorodności biologicznej. Stanowczo zachęca strony porozumienia paryskiego do przyjęcia postanowień podobnych do tego wzorcowego podejścia.

52. Zobowiązuje się do pełnienia funkcji bezpośredniego łącznika, zapewniającego członkiniom i członkom KR-u oraz władzom lokalnym i regionalnym w Europie dostęp do informacji i regularnych aktualizacji na temat przygotowań do negocjacji podczas COP28 i w po jej zakończeniu, a także postępów w tych negocjacjach. Przyjmuje z zadowoleniem partnerstwo i wsparcie ze strony innych instytucji UE w zakresie regularnego dostarczania tych informacji, które umożliwią przybliżenie władzom lokalnym i regionalnym negocjacji międzynarodowych.

Bruksela, dnia 10 października 2023 r.

Vasco ALVES CORDEIRO

*Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Regionów*